

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ КИЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

03.03.2020

№ 60/4-рк/к

м. Київ

КП «Броваритепловодоенергія»

вул. Грушевського, буд. 3а,
м. Бровари, Київська область, 07400

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення порушення і умов, що йому сприяють

Адміністративна колегія Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 903/42-р-02-06-15 про порушення комунальним підприємством «Броваритепловодоенергія» (07400, Київська область, м. Бровари вул. Грушевського, буд. 3а, ідентифікаційний код юридичної особи - 13711949) (надалі – КП «Броваритепловодоенергія», Підприємство) законодавства про захист економічної конкуренції,

ВСТАНОВИЛА:

Київським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) з метою виконання завдань, покладених на Відділення Законом України «Про Антимонопольний комітет України», а також у зв'язку з надходженням звернення депутата Броварської міської ради Сімутіна Р.В. від 26.03.2015 № 46 (вх. Відділення від 30.03.2015 № 01-01-15-С) та заяви гр. Талалай Д.А. від 12.06.2015 б/н (вх. Відділення від 16.06.2015 № 01-10-104-Т) було проведено дослідження щодо дотримання КП «Броваритепловодоенергія» законодавства про захист економічної конкуренції під час надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Бровари Київської області.

Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 04.06.2015 № 42-р було розпочато розгляд справи № 903/42-р-02-06-15 за ознаками вчинення КП «Броваритепловодоенергія» порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення в межах діючих мереж Підприємства у м. Бровари Київської обл., що могло призвести до ущемлення інтересів споживачів та було б неможливим за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

За результатами збирання та аналізу доказів у вказаній справі встановлено наступне.

КП «Броваритепловодоенергія» є юридичною особою за законодавством України, має самостійний баланс, печатку, штамп зі своїм найменуванням, фірмові бланки, розрахунковий та інші рахунки, в т. ч. і валютні рахунки в установах банків. Права і обов'язки юридичної особи Підприємство набуває з дня його державної реєстрації.

Як вбачається із відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, видами діяльності КП «Броваритепловодоенергія» за КВЕД є: 35.30 постачання пари, гарячої води та кондиціонованого повітря (основний); 71.20 технічні випробування та дослідження; 33.20 установлення та монтаж машин і устаткування; 36.00 забір очищення та постачання води; 37.00 каналізація, відведення й очищення стічних вод; 42.21 будівництво трубопроводів.

Тобто, КП «Броваритепловодоенергія» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Рішенням виконавчого комітету Броварської міської ради від 11.01.2011 № 08 вирішено:

1. Визначити виконавцями житлово-комунальних послуг у житловому фонді територіальної громади м. Бровари – підприємства та організації, предметом діяльності яких є надання відповідних житлово-комунальних послуг та які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 21 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 24.06.2004 № 1875-IV, зокрема:

1.1 з централізованого опалення, централізованого постачання холодної та гарячої води, централізованого водовідведення – КП «Броваритеплоенергомережа».

Відділенням здійснено дослідження становища КП «Броваритепловодоенергія» на ринках надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення відповідно до примірного переліку дій, передбачених підпунктами 2.1.1-2.1.11 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 01 квітня 2002 року за № 317/6605 (із змінами), та встановлено наступне.

Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є КП «Броваритепловодоенергія», що надавало послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення в межах діючих мереж Підприємства у м. Бровари Київської області.

Товарами (послугами), щодо яких визначається монопольне (домінуюче) становище, є послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.

Товарними межами ринку, що визначені шляхом формування групи взаємозамінних товарів, у межах якої споживач, за звичайних умов, може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого, є послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення в межах діючих мереж Підприємства у м. Бровари Київської області.

Особливості надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення полягають у необхідності застосування певних інженерних мереж та відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.

Отже, КП «Броваритепловодоенергія» здійснює свою діяльність на ринках, що перебувають у стані природної монополії.

Слід зазначити, що послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення за споживчими властивостями не мають товарів-замінників.

Споживачами КП «Броваритепловодоенергія» у межах м. Бровари Київської області є юридичні та/або фізичні особи, які отримують або мають наміри отримати послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.

При визначенні **територіальних меж** ринків з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої

придбання товару для споживачів послуг є неможливим. Нею є діючі мережі централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, оскільки інше придбання товару є неможливим. Отже, враховуючи вищенаведене, територіальними межами ринків з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення є територіальні межі м. Бровари в межах мереж, що експлуатуються (знаходяться на його балансі) Підприємством.

Часовими межами таких ринків визначено проміжок часу з 01.01.2011 по 15.01.2020, протягом якого залишались незмінними структура ринків, співвідношення попиту та пропозиції на них.

Бар'єрами для вступу на дані ринки потенційних конкурентів є, зокрема: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних фінансових ресурсів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення; адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання відповідних ліцензій.

Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про природні монополії», *природна монополія* – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

Тобто, внаслідок технологічних особливостей ринків з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, конкуренція на них відсутня.

Отже, КП «Броваритепловодоенергія» за результатами діяльності протягом періоду з 01.01.2011 по 15.01.2020 має ознаки суб'єкта, що займав монопольне (домінуюче) становище на ринках надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення у межах мереж, що експлуатуються Підприємством у м. Бровари Київської області.

Відносини на ринках з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення регулюються Законом України «Про житлово-комунальні послуги» від 24.06.2004 № 1875-IV (надалі – Закон), Законом України «Про теплопостачання», Правилами надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення та Типовим договором про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (надалі – Правила) та іншими нормативними актами.

Відповідно до статті 12 Закону житлово-комунальні послуги поділяються за:

- функціональним призначенням;
- порядком затвердження цін/тарифів.

При цьому, згідно зі статтею 13 Закону залежно від функціонального призначення житлово-комунальні послуги поділяються на:

1) комунальні послуги (централізоване постачання холодної води, централізоване постачання гарячої води, водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), газопостачання, централізоване опалення, а також вивезення побутових відходів тощо);

2) послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій (прибирання внутрішньобудинкових приміщень та прибудинкової території, санітарно-технічне обслуговування, обслуговування внутрішньобудинкових мереж, утримання ліфтів, освітлення місць загального користування, поточний ремонт, вивезення побутових відходів тощо);

3) послуги з управління будинком, спорудою або групою будинків (балансоутримання, укладання договорів на виконання послуг, контроль виконання умов договору тощо);

4) послуги з ремонту приміщень, будинків, споруд (заміна та підсилення елементів конструкцій та мереж, їх реконструкція, відновлення несучої спроможності несучих елементів конструкцій тощо).

Примірні переліки житлово-комунальних послуг та їх склад залежно від функціонального призначення визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

Відповідно до статті 14 Закону залежно від порядку затвердження цін/тарифів на житлово-комунальні послуги вони поділяються на три групи:

1) перша група - житлово-комунальні послуги, ціни/тарифи на які затверджують уповноважені центральні органи виконавчої влади, а у випадках, передбачених законом - національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг;

2) друга група - житлово-комунальні послуги, ціни/тарифи на які затверджують органи місцевого самоврядування для надання на відповідній території;

3) третя група - житлово-комунальні послуги, ціни/тарифи на які визначаються виключно за договором (домовленістю сторін).

Згідно з пунктом другим Правил:

- *централізоване опалення* - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у забезпеченні нормативної температури повітря у приміщеннях квартири (будинку садибного типу), яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем теплопостачання;

- *централізоване постачання холодної та гарячої води* - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання;

- *централізоване водовідведення* - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у відведенні стічних вод, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових централізованих систем водовідведення.

Відповідно до абзацу першого частини першої статті 1 Закону *житлово-комунальні послуги* - результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилих приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил.

Згідно з абзацом четвертим частини першої статті 1 Закону *виконавець* - суб'єкт господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальної послуги споживачу відповідно до умов договору.

Відповідно до частини першої статті 19 Закону відносини між учасниками договірних відносин у сфері житлово-комунальних послуг здійснюються виключно на договірних засадах.

Пунктом 1 частини третьої статті 20 Закону визначено, що споживач зобов'язаний укладати договори на надання житлово-комунальних послуг, підготовлений виконавцем **на основі типового договору**

Пунктом 3 частини другої статті 21 Закону визначено, що виконавець зобов'язаний підготувати та укласти із споживачем договори на надання житлово-комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов його виконання згідно з **типовим договором**.

Відповідно до частини першої статті 26 Закону істотними умовами договору на надання житлово-комунальних послуг є:

1) найменування сторін;

2) предмет договору;

3) вичерпний перелік житлово-комунальних послуг, тарифи та їх складові на кожну з цих послуг, загальна вартість послуг;

- 4) порядок оплати за спожиті житлово-комунальні послуги;
- 5) порядок перерахунків розміру плати за житлово-комунальні послуги в разі їх ненадання або надання не в повному обсязі, зниження їх якості;
- 6) права та обов'язки сторін;
- 7) порядок контролю та звіту сторін;
- 8) порядок вимірювання обсягів та визначення якості наданих послуг;
- 9) визначення точок розподілу, в яких відбувається передача послуг від виконавця/виробника споживачу;
- 10) порядок обслуговування мереж та розподіл повноважень щодо їх експлуатації та відновлення (ремонт);
- 11) умови доступу в квартиру, будинок, приміщення, на земельну ділянку для усунення аварій, неполадок, огляду мереж, зняття контрольних показників засобів обліку;
- 12) порядок здійснення ремонту;
- 13) відповідальність сторін та штрафні санкції за невиконання умов договору;
- 14) порядок вирішення спорів;
- 15) перелік форс-мажорних обставин;
- 16) строк дії договору;
- 17) умови зміни, пролонгації, припинення дії договору;
- 18) дата і місце укладення договору.

Частиною другою статті 26 Закону передбачено, що договори про надання житлово-комунальних послуг крім істотних умов можуть містити інші умови за згодою сторін. Проте договір не може містити умов, що вводять додаткові види оплати послуг, не передбачені типовими договорами на надання житлово-комунальних послуг, затвердженими Кабінетом Міністрів України.

Пунктом 8 Правил визначено, що послуги надаються споживачеві згідно з договором, який оформляється на основі **типового договору** про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.

Відповідно до частини четвертої статті 179 Господарського кодексу України, при укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору, зокрема, на основі:

- типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови;
- договору приєднання, запропонованого однією стороною для інших можливих суб'єктів, коли ці суб'єкти у разі вступу в договір не мають права наполягати на зміні його змісту.

Також слід зауважити, що абзацом другим частини 3 статті 6 Цивільного кодексу України передбачено, що сторони в договорі не можуть відступити від положень актів цивільного законодавства, якщо в цих актах прямо вказано про це, а також у разі, якщо обов'язковість для сторін положень актів цивільного законодавства впливає з їх змісту або із суті відносин між сторонами.

Згідно з частиною першою статті 203 Цивільного кодексу України зміст правочину не може суперечити цьому кодексу, іншим актам цивільного законодавства.

Частиною першою статті 648 Цивільного кодексу України передбачено, що зміст договору, укладеного на підставі правового акту органу державної влади, органу місцевого самоврядування, обов'язкового для сторін (сторони) договору, має відповідати цьому акту.

Постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 затверджено Типовий договір про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення (надалі – Типовий договір).

Разом з тим, з **01.05.2019** введено в дію Закон України «Про житлово-комунальні послуги» від 09.11.2017 № 2189-VIII (надалі – Закон¹).

Відповідно до пункту 5 частини першої статті 1 Закону¹ *житлово-комунальні послуги*-результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.

Згідно з пунктом 2 частини першої статті 1 Закону¹ *виконавець комунальної послуги* - суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору.

Відповідно до статті 5 Закону¹ до житлово-комунальних послуг належать:

1) житлова послуга - послуга з управління багатоквартирним будинком.

Послуга з управління багатоквартирним будинком включає:

- утримання спільного майна багатоквартирного будинку, зокрема прибирання внутрішньобудинкових приміщень та прибудинкової території, виконання санітарно-технічних робіт, обслуговування внутрішньобудинкових систем (крім обслуговування внутрішньобудинкових систем, що використовуються для надання відповідної комунальної послуги у разі укладення індивідуальних договорів про надання такої послуги, за умовами яких обслуговування таких систем здійснюється виконавцем), утримання ліфтів тощо;

- купівлю електричної енергії для забезпечення функціонування спільного майна багатоквартирного будинку;

- поточний ремонт спільного майна багатоквартирного будинку;

2) комунальні послуги - послуги з постачання та розподілу природного газу, постачання та розподілу електричної енергії, постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, поводження з побутовими відходами.

Пунктом першим частини другої статті 7 визначено, що індивідуальний споживач зобов'язаний укладати договори про надання житлово-комунальних послуг у порядку і випадках, визначених законом.

Пунктом 2 частини другої статті 8 Закону¹ визначено, що виконавець комунальної послуги зобов'язаний підготувати та укласти із споживачем договори про надання комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з **типовим договором**.

Відповідно до 12 Закону¹ надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.

Договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до **типових** або примірних **договорів**, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону.

При цьому, відповідно до розділу VI прикінцевих та перехідних положень Закону¹ договори про надання комунальних послуг, укладені до введення в дію цього закону, зберігають чинність на умовах, визначених такими договорами, до дати набрання чинності договорами про надання відповідних комунальних послуг, укладеними за правилами, визначеними цим законом. Такі договори мають бути укладені між споживачами та виконавцями комунальних послуг **протягом одного року з дати введення в дію цього закону**. У разі якщо згідно з договорами про надання комунальних послуг, укладеними до введення в дію цього закону, передбачено більш ранній строк їх припинення, такі договори вважаються продовженими на той самий строк і на тих самих умовах.

Не пізніше як протягом одного року з дня введення в дію цього закону співвласники багатоквартирних будинків незалежно від обраної ними форми управління багатоквартирним будинком зобов'язані прийняти рішення про модель організації договірних відносин з виконавцями комунальних послуг (крім послуг з постачання електричної енергії та природного газу) щодо кожного виду комунальної послуги згідно з частиною першою статті 14 цього закону, а виконавці комунальних послуг - укласти із такими співвласниками договори про надання відповідних комунальних послуг відповідно до обраної співвласниками моделі організації договірних відносин.

У разі якщо співвласники багатоквартирного будинку не прийняли рішення про вибір моделі організації договірних відносин з виконавцем комунальної послуги протягом строку, визначеного в пункті 4 цього розділу, між виконавцем та кожним співвласником укладається індивідуальний договір про надання комунальної послуги відповідно до частини сьомої статті 14 цього закону.

Також слід зазначити, що постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 830 затверджено Правила надання послуги з постачання теплової енергії та типовий договір про надання послуги з постачання теплової енергії, а постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 затверджено Правила надання послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та типовий договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Відділенням здійснено порівняльний аналіз договорів про надання КП «Броваритепловодоенергія» послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення та технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем гарячого і холодного водопостачання, водовідведення, централізованого опалення та ліквідації аварій у внутрішньобудинкових мережах, зокрема договору від 06.05.2015 № 36397, укладеного з гр. Соломончук Є. Г., на відповідність Типовому договору, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630, за результатами якого встановлено наступне.

№	Договір про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення та технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем гарячого і холодного водопостачання, водовідведення, централізованого опалення та ліквідації аварій у внутрішньобудинкових мережах, укладений з гр. Соломончук Є.Г.	Типовий договір про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення
Тарифи на послуги та їх загальна вартість		
1.	У разі зміни тарифів на послуги та норм споживання послуг, що діяли на момент укладення даного договору, оплата Споживачем наданих йому послуг здійснюється за новими тарифами та нормами споживання з моменту введення їх в дію згідно чинного законодавства України без зміни умов договору. Зміни доводяться до відома Споживача у порядку визначеному чинним законодавством України. Зміни приймаються Споживачем безумовно. (пункт 8)	Пункт відсутній
Порядок розрахунків		
2.	В разі наявності заборгованості сума сплати, яку вносить Споживач, зараховується Виконавцем в рахунок	Пункт відсутній

	погашення заборгованості попередніх періодів незалежно від зазначених в рахунку (на оплату послуг) призначення платежу. (пункт 19)	
Виконавець має право		
3.	Здійснювати перерахунок плати за надані послуги в сторону збільшення в разі неповідомлення «Споживачем» протягом 10 днів з моменту втрати права на пільги за весь період відсутності пільг (пункт 2)	Пункт відсутній
4.	Вносити у односторонньому порядку відповідні зміни до Договору, рахунків, що пов'язані з виявленням нових даних про Споживача, які впливають на розмір платежів (кількість мешканців, розмір опалювальної площі, а також інші випадки зміни кількості спожитих послуг Споживачем). Внесення виявлених змін проводиться на підставі акту обстеження або інших офіційних даних без додаткового узгодження із Споживачем (пункт 3)	Пункт відсутній
5.	Припиняти надання Послуг у разі прострочення оплати понад один місяць до ліквідації заборгованості та оплати Споживачем робіт з припинення та відновлення надання Послуг (пункту 10)	Пункт відсутній
6.	Припиняти надання Послуг без попередження при порушенні вимог користування системами тепло-, водопостачання чи водовідведення (до ліквідації або усунення виявлених порушень та оплати споживачем вартості робіт з припинення та відновлення надання послуг) (пункт 11)	Пункт відсутній
Споживач має право		
8.	Звільнення від плати за послуги у разі їх ненадання (пункт 13)	Звільнення від плати за послуги у разі їх ненадання та отримання компенсації за перевищення строків проведення аварійно-відбудовних робіт
Відповідальність сторін		
9.	За приховування фактів збільшення розміру опалювальної площі, кількості споживачів послуг з водопостачання та водовідведення шляхом сплати «Виконавцю» десятикратної вартості	Пункт відсутній

	опалення збільшеної та прихованої площі чи збільшення кількості спожитих послуг з водопостачання та водовідведення (пункт 3)	
10.	За перешкоджання або недопущення до засобів обліку, до відповідної інженерної мережі представників «Виконавця» для виконання ними службових обов'язків, в тому числі зняття показників засобів обліку – штраф в розмірі середньомісячного нарахування з розрахунку за останні 6 місяців (пункт 5)	Пункт відсутній
11.	За несвочасне подання або неподання «Виконавцю» довідок про зміни в кількості споживачів послуг води та зміни опалювальної площі шляхом сплати «Виконавцю» - штраф в розмірі середньомісячного нарахування з розрахунку за останні 6 місяців (пункт 6)	Пункт відсутній
12.	За порушення цілісності пломб на засобах обліку – штраф у розмірі 300 грн. В такому випадку нарахування плати за послуги приводиться згідно норм споживання на 1 мешканця (пункт 8)	Пункт відсутній

Підсумки вищенаведеного порівняльного аналізу свідчать про те, що КП «Броваритепловодоенергія»:

- надало собі право вносити зміни (що можуть впливати на розмір платежів) до договору без узгодження зі споживачем;
- надало собі додаткове право припиняти надання послуг у разі прострочення оплати споживачем, замість стягнення заборгованості в судовому порядку;
- надало собі право обмежувати або припиняти постачання гарячої води, без звільнення споживача від плати за послуги у разі їх ненадання та виплати та/або проведення перерахунку розміру плати за послуги у разі їх надання не в повному обсязі;
- позбавило споживача прав на відшкодування збитків завданих його майну, та/або приміщенню, шкоди, заподіяної його життю чи здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання послуг.

Листом від 24.01.2020 № 01-172 (вх. Відділення від 27.01.2020 № 60-01/286) Підприємство вибірково надало копії договорів зі споживачами послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення в межах діючих мережах Підприємства у м. Бровари, які були чинними протягом 2015 – 2019 років, а також повідомило, що зі споживачем Соломончук Є.Г. укладено договір про надання послуг від 06.05.2015 № 36397, зміни та доповнення до якого його сторонами не вносились.

Також слід зазначити, що інші копії договорів, надані КП «Броваритепловодоенергія» до Відділення, містять аналогічні положення.

Отже, з огляду на те, що договори про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення та технічного обслуговування внутрішньо будинкових систем гарячого і холодного водопостачання, водовідведення, централізованого опалення та ліквідації аварій у внутрішньо будинкових мережах, укладені КП «Броваритепловодоенергія» із споживачами, не враховують вимог та містять додатковий

перелік прав виконавця та обов'язків споживача, що не передбачені Типовим договором, такі дії КП «Броваритепловодоенергія» можуть призводити до ущемлення інтересів споживачів при отриманні ними зазначених послуг.

У випадку ж відсутності конкуренції на відповідному ринку, і, як наслідок, відсутності у споживачів КП «Броваритепловодоенергія» альтернативи щодо придбання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення інакше ніж у Підприємства, вищезазначені дії можуть призвести до настання негативних для споживачів наслідків та були б неможливими за умов існування конкуренції на цьому ринку, оскільки у цьому випадку вони мали б можливість отримати послугу від іншого виконавця.

Статтею 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Зловживання монополюним становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

Таким чином дії КП «Броваритепловодоенергія», які полягають у включенні до договорів про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення та технічного обслуговування внутрішньо будинкових систем гарячого і холодного водопостачання, водовідведення, централізованого опалення та ліквідації аварій у внутрішньо будинкових мережах умов, які ущемляють права та інтереси споживачів таких послуг, містять ознаки порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринках надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення в межах діючих мереж Підприємства у м. Бровари Київської обл., що може призвести до ущемлення інтересів споживачів цих послуг, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на цих ринках.

Враховуючи наведене, з метою усунення причин виникнення вищезазначеного порушення і умов, що йому сприяють, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», адміністративна колегія Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

Комунальному підприємству «Броваритепловодоенергія» (07400, Київська область, м. Бровари вул. Грушевського, буд. За; ідентифікаційний код юридичної особи - 13711949) припинити дії, які містять ознаки порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», шляхом:

1. Укладення договорів:
 - про надання послуг з постачання теплової енергії у відповідності до типового договору про надання послуг з постачання теплової енергії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 830;
 - про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у відповідності до типового договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690.

2. Інформування споживачів, з якими укладені та/або запропоновані проекти договорів про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, умови яких не відповідають типовому договору «Про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення»

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630, про можливість переукладення та/або внесення змін до таких договорів (їх проектів) на предмет відповідності типовому договору.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно письмово повідомити Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у **місячний строк** з дня їх отримання, з наданням підтвердних документів.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Звертаємо увагу, що відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умов виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито необхідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

**Голова адміністративної колегії –
голова відділення**

О. Хмельницький